

Enflasyon Muhasebesine Hazır mısınız?
AS Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş. | NEXIA TURKEY

Enflasyon Muhasebesine Hazır mısınız?

- 1.Enflasyon Düzeltmesi Nedir? _____ 1
- 2.Enflasyon Muhasebesi Nedir? _____ 1
- 3.Enflasyon Muhasebesi Zorunlu Mudur? _____ 1
- 4.Hangi Mükellefler Enflasyon Düzeltmesi Yapacaktır? _____ 1
- 5.Hangi Mükellefler Enflasyon Düzeltmesi Yapmayacaktır? _____ 1
- 6.Enflasyon Düzeltmesi Nasıl Yapılacaktır? _____ 2
- 7.Hangi Mali Tablolar Düzeltilecektir? _____ 2
- 8.Enflasyon Muhasebesi Vergiye Tabi mi? _____ 2
- 9.Düzeltemeye Esas Alınan Tarih nedir? _____ 3
10. VUK Mükerrer 298/Ç kapsamında yeniden değerlendirme yapanlar nasıl düzeltme yapacak? _____ 3
- 11.Enflasyon düzeltmesine hazır mısınız? _____ 4

1.Enflasyon Düzeltmesi Nedir?

Genel anlamda enflasyon düzeltmesi, paranın satın alma gücündeki değişimler nedeniyle gerçek durumu ifade edemeyen mali tabloların, gerçek durumu ifade eder hale gelmelerini sağlamak üzere düzeltme işlemine tabi tutulmasıdır.

2.Enflasyon Muhasebesi Nedir?

Kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde % 10'dan fazla olması halinde mali tablolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutarlar. Enflasyon düzeltmesi uygulaması, her iki şartın birlikte gerçekleşmemesi halinde sona erer.

31.12.2021 tarihi itibarıyla enflasyon muhasebesini gerektiren şartlar oluşmuş, ancak Vergi Usul Kanunu'nun Geçici 33'üncü maddesi ile uygulama 31.12.2023 tarihine ötelenmiştir.

Eğer yeni bir erteleme yapılmaz ise 31.12.2023 tarihli bilançolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

3.Enflasyon Muhasebesi Zorunlu Mudur?

Enflasyon muhasebesi uygulaması zorunlu bir uygulama olup, şartların gerçekleşmiş olması halinde kapsama giren mükellefler tarafından zorunlu olarak yapılması gereken bir düzenlemedir.

4.Hangi Mükellefler Enflasyon Düzeltmesi Yapacaktır?

Enflasyon düzeltmesi, kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından yapılacaktır.

Yeni işe başlayan mükelleflerin enflasyon düzeltmesine tabi olup olmadıkları da genel esaslara göre belirlenecektir.

5.Hangi Mükellefler Enflasyon Düzeltmesi Yapmayacaktır?

Kazançlarını işletme hesabı esasına (zirai işletme hesabı dâhil) göre tespit eden mükellefler ile serbest meslek kazanç defteri tutan serbest meslek erbabı mükellefler enflasyon düzeltmesi yapamazlar, bunlar, sadece, amortismanı tâbi iktisadi kıymetlerini düzeltilmiş tutarları üzerinden amortismanı tabi tutabilirler.

Kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen mükellefler ve kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen, ancak Türk para birimiyle kayıt yapmaya dönen mükelleflerden, Türk para birimiyle kayıt yapmaya başlanılan yıldan itibaren üç yıl geçmemiş olanlar, enflasyon düzeltmesi yapamazlar.

6. Enflasyon Düzeltmesi Nasıl Yapılacaktır?

Düzeltme, parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarlarının düzeltme katsayıları ile çarpılması suretiyle gerçekleştirilecektir. Bunun için;

- ✓ Mali tabloda yer alan kıymetlerden hangilerinin parasal olmayan kıymet olduğu tespit edilecektir.
- ✓ Tespit edilmiş parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarları bulunacaktır.
- ✓ Bulunan bu tutarlar ait oldukları düzeltme katsayılarıyla çarpılacaktır.
- ✓ Parasal olmayan kıymetler düzeltilmiş değerleriyle, parasal kıymetler ise düzeltmeye tabi tutulmaksızın mali tabloda gösterilecektir.

Parasal Olmayan Kıymetler (Parasal Olmayan Varlık ve Kaynaklar) : Ulusal para değerindeki değişmelere rağmen satın alma güçleri değişmeyen kıymetlerdir.

Parasal Kıymetler (Parasal Varlık ve Kaynaklar): Ulusal para değerindeki değişmeler karşısında nominal değerleri aynı kalan ancak satın alma güçleri fiyat hareketlerine göre ters yönde değişen kıymetlerdir.

Parasal kıymetlerin (parasal varlıklar ve parasal kaynakların) enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasına gerek yoktur.

Uygulamaya ilişkin Tebliğ henüz yayınlanmamış olmakla birlikte, 2003 ve 2004 yıllarında ülkemizde enflasyon muhasebesinin uygulandığı dönemde yayınlanan *328 SIRA NO'LU VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ* ekinde parasal ve parasal olmayan kıymetler yer almaktadır. Bu tebliğ ekindeki liste aynı şekilde gündemimize de eklenmiştir. Söz konusu listelerde öz sermaye kalemlerine yer verilmemiştir. Aksine hüküm olmamak şartıyla bu tebliğ uygulamasında öz sermaye kalemleri "parasal olmayan kıymet" olarak addolunacaktır.

7. Hangi Mali Tablolar Düzeltilecektir?

Düzeltilecek mali tablo yani bilanço, 31.12.2023 tarihli dönem sonu bilançosudur. Düzeltme şartlarının devam etmesi halinde izleyen geçici vergi ve hesap dönemleri sonu bilançolar düzeltme işlemine tabi tutulacaktır.

Kanunda belirtilen şartların sağlanması durumunda 2024 yılında uygulama devam edecek olup bu yılda 2023 yılından taşınan değerlerin enflasyona tabi tutulması sonucunda oluşacak kar/zarar farkları gelir tablosu hesaplarında gösterilerek vergiye tabi tutulacaktır.

8. Enflasyon Muhasebesi Vergiye Tabi mi?

31.12.2023 tarihli bilançolarda yer alan parasal olmayan kalemler enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak olup ilgili hesaplarda düzeltmeye tabi tutulacak hesaplar "698 Enflasyon Düzeltmesi" hesabına kaydedilecektir. Bu hesapta tüm değerlemelerin sonucunda oluşacak kar/zarar farkı vergiye tabi tutulmadan geçmiş yıl kar/zarar hesaplarına intikal ettirilecektir. Sonuç olarak 2023 yılı endeksleme tutarlarının gelir tablosu etkisi olmayacak, endekslemeye tabi tutulan hesapların takip eden yıllarda mali tablolara etkisi olacaktır.

Kanunda belirtilen şartların sağlanması durumunda 2024 yılında uygulama devam edecek olup bu yılda 2023 yılından taşınan değerlerin enflasyona tabi tutulması sonucunda oluşacak kar/zarar farkları gelir tablosu hesaplarında gösterilerek vergiye tabi tutulacaktır.

9.Düzeltilmeye Esas Alınan Tarih nedir?

VUK Mükerrer 298.madde ve 328 Seri No'lu Tebliğ'e (taslak tebliğ'e) göre düzeltmeye esas alınan tarihler aşağıdaki gibidir;

a)Alış bedeli ile değerlendirilen menkul kıymetlerle malî duran varlıklar için; satın alma tarihi.

b)İlk madde ve malzeme, ticari mallar, yarı mamul ve mamul stokların maliyetine dahil edilen unsurlar, yıllara sarî inşaat ve onarım işlerinde maliyeti oluşturan unsurlar, gelecek aylara ve yıllara ait giderler, maddî duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar, maddî olmayan duran varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar, özel tükenmeye tâbi varlıklar ve bu varlıkları oluşturan unsurlar, yıllara sarî inşaat ve onarım hakedişleri, haklar ve şerefîyeler için; defterlere kayıt tarihi (Bunlara mahsuben verilen veya alınan parasal olmayan avanslar, ödeme veya tahsil tarihinden mahsup tarihine kadar düzeltilir.).

c)Parasal olmayan alınan depozito ve teminatlar ile avanslar, nakit olarak ödenmiş sermaye, hisse senetleri ihraç primleri, hisse senedi iptal kârları için; tahsil tarihi.

d) Parasal olmayan verilen depozito ve teminatlar ile avanslar için; ödeme tarihi.

e) Aynî sermaye olarak konulan kıymetler için; mülkiyetin intikal ettiği tarih.

f) Kâr yedekleri, geçmiş yıl kârları ve net dönem kârının sermayeye ilave edilmesi dolayısıyla artırılan sermaye için; tescil tarihi.

g) Nakdî sermaye karşılığı alınan hisse senetleri için; ödeme tarihi, aynî sermaye karşılığı alınan hisse senetleri için; sermaye olarak konulan kıymetlerin mülkiyetinin intikal ettiği tarih, temettü karşılığı alınan hisse senetleri için; iştirak edilen şirket sermayesinin tescil tarihi.

h) Parasal olmayan karşılıklar için; ilgili olduğu kıymetin düzeltmeye esas tarihi.

10. VUK Mükerrer 298/Ç kapsamında yeniden değerlendirme yapanlar nasıl düzeltme yapacak?

VUK mükerrer 298/Ç fıkrası kapsamında yeniden değerlendirme yapılan dönem sonunu takip eden dönemde, enflasyon düzeltilmesi yapılması durumunda, yeniden değerlemeye tabi tutulmuş olan amortismanla tabi iktisadi kıymetler ile bunlara ilişkin amortismanlar yeniden değerlendirilmiş son değerleri, diğer bir deyişle en son yapılan yeniden değerlendirme sonucu bulunan değerler dikkate alınarak enflasyon düzeltilmesine tabi tutulur.

Enflasyon düzeltilmesinde, söz konusu amortismanla tabi iktisadi kıymetlere ilişkin enflasyon düzeltme işlemine esas tarih olarak, en son VUK 298/Ç kapsamında yeniden değerlendirme yapılan dönemin son günü dikkate alınır.

11.Enflasyon düzeltmesine hazır mısınız?

Enflasyon düzeltmesi 31.12.2023 tarihli mali tablolar üzerinden yapılacağı için bu düzeltme işlemlerinin 2023 yılı kurumlar vergisi beyan dönemine kadar tamamlanması gerekmektedir.

Bu nedenle enflasyon düzeltmesine tabi olan mükelleflerin enflasyon düzeltmesi öncesinde parasal olmayan kıymetlerini (sermaye, maddi duran varlık, iştirak hesapları gibi) tespit etmeleri (2004 yılında enflasyon düzeltmesi yapanlarda 2004 yıl sonu esas alınarak) ve bu kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarlarını bularak enflasyon düzeltmesi için ön çalışmalarını yapması uygun olacaktır.

Saygılarımızla...